ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ :କଟକ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 13068/2016

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

କସ୍ତି ତୁରୁକ୍	....	ଆବେଦନକାରୀ
	-ବନାମ-	
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ	....	ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ମେସର୍ସ ଏସ୍. କେ. ଭଞ୍ଜଦେଓ, ପି. ପଣ୍ଡା ଏବଂ ଏସ୍. ବି. ରାଏ, ଅଧିବକ୍ତାମାନେ

ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଲ୍. ସାମନ୍ତରାଏ,
ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା
[ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1-3]

ମେସର୍ସ ଏସ୍. ପି. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଡି. କେ. ଦାସ,
ଡି. ମହାପାତ୍ର, ଭି. ମହାପାତ୍ର ଏବଂ
ପି. କେ. ଦାଶ, ଅଧିବକ୍ତାମାନେ
[ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 4]

ଉପସ୍ଥିତ :

ସମ୍ମାନନୀୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡ. ବି. ଆର୍. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ଏବଂ

ସମ୍ମାନନୀୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏମ୍. ଏସ୍. ରମଣ

ଶୁଣାଣି ଏବଂ ରାୟ ତାରିଖ 25.08.2023

ଡ. ବି. ଆର୍. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ, ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ, ସଂଲଗ୍ନକ-10 ଅଧୀନରେ 10.03.2016 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 2-ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଭାଗୀୟ ଆୟୁକ୍ତ, ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ରାୟଗଡା ଜିଲ୍ଲାର ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗ୍ରାମବାସୀ ବିସ୍ଥାପିତ ହେବା ନେଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବି ଓ ବିକଳ୍ପ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ, ଏବଂ ସେହି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିକଳ୍ପ ଗୃହ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 4 କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି ଦାବିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

2. ସଂକ୍ଷେପରେ, ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଛାଞ୍ଚ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଗ୍ରାମ ବିକାଶ କମିଟିର ସଭାପତି ବୋଲି ଦାବି କରି, ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରତିକାର ମାଗି ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଭାଗୀୟ ଆୟୁକ୍ତ, ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳ, ଓଡ଼ିଶା, ବ୍ରହ୍ମପୁରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ 19.01.2015 ରେ ଏକ ନିବେଦନ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିବେଦନ ଉପରେ ଶୁଣାଣି ପ୍ରଥମେ ରାୟଗଡ଼ାରେ 03.02.2015 ରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା, ଏହା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ତାରିଖକୁ 08.01.2016 କୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ତଥା ରାୟଗଡ଼ାର ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଭାଗୀୟ ଆୟୁକ୍ତ, ଏସ୍ ଡି, ଓଡ଼ିଶା, ବ୍ରହ୍ମପୁରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଶୁଣାଣିରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା, ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ଏଲଏଓ, ରାୟଗଡ଼ାଙ୍କ

ସହ 08.01.2016 ରେ ଶୁଣାଣିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଦିନ, ଆବେଦନକାରୀ ସମୟ ମାଗିଥିଲେ ଏବଂ 20.02.2016 ରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣାଣି ତାରିଖ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 20.02.2016 ରେ ଶୁଣାଣି ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖ 02.03.2016 କୁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସମସ୍ତ ସମ୍ପୃକ୍ତଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.1 ଅନ୍ତିମ ଶୁଣାଣି 02.03.2016 ରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା; ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ରାୟଗଡ଼; ଏଲଏଓ, ରାୟଗଡ଼; ଉତ୍କଳ ଆଲୁମିନା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡର ପ୍ରତିନିଧି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସମସ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ କଥା ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗାଁର ମୋଟ ଜମି 450.00 ଏକର, ଯେଉଁଥିରୁ 390.00 ଏକର, ଅର୍ଥାତ୍, ଗାଁର ମୋଟ ଜମିର 90 ପ୍ରତିଶତ ମେସର୍ସ ଉତ୍କଳ ଆଲୁମିନା ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ଵାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜମିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶ ହେଉଛି କୃଷି ଜମି । ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗାଁର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କାରଖାନା ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ (ଇଡକୋ) ଦ୍ଵାରା ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ଆବାସିକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଜାଣିଶୁଣି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.2 ଯେହେତୁ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗାଁର ସମସ୍ତ କୃଷି ଜମି କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କର କୌଣସି କୃଷି ଆୟ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ଘୋଷଣା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯେଉଁ ଅଧିବାସୀଙ୍କ

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କ ତାଲିକା ସଂଲଗ୍ନକ-A ରେ ଅଛି ।

2.3 ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାରଣରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ହରାଇଛନ୍ତି, ଯାହା ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷି ଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅଧିବାସୀମାନେ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅବହେଳିତ । ଡି. କୋରାଲ ତଳ ସାହିର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କଠାରୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ପ୍ରଦୂଷଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ କାରଖାନାର ମୁଖ୍ୟ ଧୂଆଁନଳୀରୁ ଧୂଆଁ ବାହାରିବା କାରଣରୁ ହୋଇଛି । ଯାନବାହାନ ଚଳାଚଳ ଏବଂ କାରଖାନାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରଦୂଷଣ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି, ଡି. କୋରାଲ ତଳ ସାହି ଏବଂ ଆଖପାଖ ଗାଁର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି । ଏହା ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ତଦନୁସାରେ, ରାୟଗଡ଼ାର ତତ୍କାଳୀନ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଡି. କୋରାଲ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 27.12.2004 ରେ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସଭାପତି ଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ତରଫରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

2.4 ଉଭୟ ଗ୍ରାମ, ଯଥା, ଡି. କୋରାଲ ତଳ ସାହି ଏବଂ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି, ଆଲୁମିନା ଶୋଧନାଗାର ପ୍ଲାଣ୍ଟରୁ ସମାନ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ସେମାନେ ସମାନ

ଉଚ୍ଚତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ବରଂ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ସହରାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ବହୁତ ଉପଯୁକ୍ତ । ଏହା ଦ୍ୱାରା, ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଉ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଡି. କୋରାଲ ତଳସାହି ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କୁ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁନର୍ବାସ ଯୋଜନାର ଖଣ୍ଡ-8 ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆବାହନ କରି ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଉ ।

3. ଆବେଦନକାରୀ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏସ୍. କେ. ଭଞ୍ଜଦେଓ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ, ଡି. କୋରାଲ ଗ୍ରାମ ବିକାଶ କମିଟିର ସଭାପତି ଭାବେ, ସେମାନଙ୍କ 90 ପ୍ରତିଶତ କୃଷି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଅଧିକୃତ ଥିଲେ । ଆର୍. ଟି. ଆଇ. ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ମିଳିଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍କଳ ଆଲୁମିନା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଲିମିଟେଡ ଦ୍ୱାରା 24ଟି ଗ୍ରାମରୁ ମୋଟ ଜମି 2155.46 ଦଶମିକ ଏକର ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରୁ କେବଳ 448.62 ଦଶମିକ ଏକର ଜମି ଡି କୋରାଲ ଗ୍ରାମରୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ମୋଟ ଜମି 450.77 ଦଶମିକ ଏକର । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଉପକୃତ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ନ ହେବା କାରଣରୁ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରଥମେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 5971 / 2005 ଦାଖଲ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ସମାନ ସ୍ଥିତି ଭାବରେ ଅବସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହି ସୁବିଧା ପାଇଛନ୍ତି, ତେବେ

ଆବେଦନକାରୀ କମିଟିକୁ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ପୁନଃସ୍ଥାପନ ଯୋଜନା, 2006 ର ଖଣ୍ଡ-୫ ଅନୁଯାୟୀ କାରଖାନା ଅଞ୍ଚଳ ବାହାରେ ବିକଳ୍ପ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଅନୁପାଳନରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 20.11.2007 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି, ଆବେଦନକାରୀ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 3265/2009 ଦାଖଲ କରି ପୁନର୍ବାର ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, 24.10.2014 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ, 20.11.2007 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 5971/2005 ରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ପୁଣିଥରେ ମାମଲା ପଠାଇଥିଲେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୁଣିଥରେ 10.03.2016 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦିଓ ଡି. କୋରାଲ ଗାଁର ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ୨୦ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଜମି ଉତ୍କଳ ଆଲୁମିନା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ତଥାପି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, କାରଣ

HIGH COURT ORISSA

ଏହା ଘନ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଏବଂ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ 90 ପ୍ରତିଶତ ଜମି କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗାଁର ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ଘୋଷଣା ନକରିବା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଏବଂ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିରୋଧୀ । ତେଣୁ ସେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

4. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଲ୍. ସାମନ୍ତରାୟ, ରାଜ୍ୟ-ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା, ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଡି. କୋରାଲର ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମ ଛଅଟି ଛୋଟ ଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଡି. କୋରାଲ ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମର ମୋଟ ଜମିର ବିସ୍ତାର ହେଉଛି 1729.50 ଏକର, ଯେଉଁଥିରୁ କେବଳ 1280.91 ଏକରର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ଛାଡି, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 ର ଧାରା 4 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ତା 18.05.1995 ରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 448.59 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଛି, ଯାହା ହେଉଛି 25.9 ପ୍ରତିଶତ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ଡି. କୋରାଲ ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମରେ ମୋଟ 1729.50 ଏକର ଜମିର ବିସ୍ତାର ଉପଲବ୍ଧ, ସେଥିରୁ କେବଳ 607.26 ଏକର ଜମି ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅନ୍ତର୍ଗତରେ ଅଛି, ଯେଉଁଥିରୁ 589.11 ହେଉଛି କୃଷି ଜମି ଏବଂ 18.15 ହେଉଛି ଅଣ-କୃଷି ଜମି । 589.11 ଏକର କୃଷି ଜମି ତୁଳନାରେ, କେବଳ 265.12 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 323.99 ଏକର ଜମି ରହିଛି । ସେହିଭଳି, ଅଣ-କୃଷି ଜମିର 18.15 ଏକର ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 0.27 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି

ଏବଂ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅବଶିଷ୍ଟ 17.84 ଏକର ଜମି ରହିଛି । ତେଣୁ, ଡି. କୋରାଲ ଅପର ସାହିର ମୋଟ 607.26 ଏକର ଜମିରୁ 265.39 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ଯାହା 43.70 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ । ଏହା ସମଗ୍ର ଡି. କୋରାଲ ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମ ପାଇଁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର 25.9% ଠାରୁ ଅଧିକ । ବର୍ତ୍ତମାନ, 341.87 ଏକର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ପାଖରେ ଉପଲବ୍ଧ । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମୟରେ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଜନବହୁଳ ଥିଲା ଏବଂ ଏକ ଢାଲୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିବାବେଳେ ଡି. କୋରାଲ ତଳ ସାହି ଏକ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତିର ଜାତୀୟ ନୀତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଏହି ଦୁଇଟି ଗାଁର ଭୌଗୋଳିକ ସ୍ଥିତି ଉପରେ ଆଧାର କରି, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ପ୍ରମୁଖ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ପ୍ରଭାବ ଆକଳନ ବିବୃତି 2006 ରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବା ପରେ ପରିବେଶ ପରିମାପକ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ, ଓଡ଼ିଶା ଦ୍ୱାରା ମାସିକ ଆଧାରରେ ତଦାରଖ କରାଯାଏ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ମତି ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବିଷୟରେ କୌଣସି ସୂଚନା ନାହିଁ । ଡି. କୋରାଲ ଅପର ସାହି ଧୂଆଁନଳୀଠାରୁ ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ 1.8 କି. ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରଦୂଷଣର ପ୍ରଭାବ ନଗଣ୍ୟ । ତେଣୁ, ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିପଦ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ରଖାଯାଇନାହିଁ ।

5. ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 4 - ଉତ୍କଳ ଆଲୁମିନା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଲିମିଟେଡ୍ ଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡି. କେ. ଦାସ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ, ଯିଏ ଡି. କୋରାଲ୍ (ଉପର ସାହି) ବିକାଶ କମିଟିର ସଭାପତି ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି, ଡି. କୋରାଲ୍ ଉପର ସାହି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅଧିକୃତ ଏବଂ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ, ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ, ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ 40 ବର୍ଷ ହେଲାଣି ଡି. କୋରାଲ ଗ୍ରାମ ଛାଡିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କୋରାପୁଟରେ ରହୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏକ ଘରୋଇ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଚଳାଉଛନ୍ତି । ଡି. କୋରାଲ ଗାଁର ବିକାଶ କମିଟି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ ଡି. କୋରାଲ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ପୁନର୍ବାସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ସଭାପତି ଭାବରେ ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ଦାବି କରନ୍ତି, ଆଇନର କୌଣସି ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ କିମ୍ବା ଗଠିତ ନୁହେଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବିନା କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦରେ ରାୟଗଡ଼ାର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ଅନୁକମ୍ପା ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବୃହତ୍ତର ସ୍ୱାର୍ଥରେ କମ୍ପାନୀକୁ ସେମାନଙ୍କ ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସକ୍ରିୟ ରାଜନୀତିରେ ମଧ୍ୟ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ସେ 2014 ମସିହାରେ କୋରାପୁଟ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀରୁ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କମ୍ପାନୀ ତଥା ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅନେକ ରିଟ୍/ପିଆଇଏଲ୍ ଦାଖଲ କରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ରହିଛି । ତେଣୁ, ଏହା

ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଉଚିତ **।**

6. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. କେ. ଭଞ୍ଜଦେଓ; ରାଜ୍ୟ-ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଲ୍. ସାମନ୍ତରାଏ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 4 ଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଡି. କେ. ଦାସ ଙ୍କ କଥା ସଂଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଶୁଣିଲେ ଏବଂ ବିବୃତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ **।** ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ମତିରେ, ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନର ଗ୍ରହଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶେଷରେ ସମାଧାନ କରାଯାଉଛି ।

7. ନଥିଭୁକ୍ତ ଅର୍ଜି ଓ ଜବାବ ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଆଧାରରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗରେ ତା 10.06.1998 ରିଖର ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ଯେ "ଏକ ପରିବାର/ବ୍ୟକ୍ତି ବିସ୍ଥାପିତ ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହେବେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ଯଦି ସେହି ପରିବାର/ବ୍ୟକ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦା ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 ର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ବାସଭୂମିର ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶନ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଅତି କମରେ 3 ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଞ୍ଚଳରେ ରୁହନ୍ତି । "ଆର୍ ଏବଂ ଆର୍ ସୁବିଧା ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ "ପ୍ରକଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର" ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କୌଣସି ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ

ଅଧିଗ୍ରହଣ/ହସ୍ତାନ୍ତର/କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଜମି । ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରକଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ । ଅଧିକ ଉଚ୍ଚତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି (ବସ୍ତି ଅଞ୍ଚଳ) ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଡି. କୋରାଲ ତଳ ସାହି ଏହାର ଭୌଗୋଳିକ ସୁସଙ୍ଗତତା ହେତୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଜନବହୁଳ ଥିଲା । ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଜାତୀୟ ନୀତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣକୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ରଖାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶକୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଛଅଟି ଛୋଟ ଗ୍ରାମକୁ ନେଇ ଗଠିତ ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମ ଡି. କୋରାଲର ମୋଟ ଜମିର ବିସ୍ତାର 1729.50 ଏକର । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ,1894 ର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ତା 18.05.1995 ରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 19923 ଦ୍ୱାରା, ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ, ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଶିଷ୍ଟ 1280.91 ଏକର ଛାଡି, 448.59 ଏକର ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ମୋଟ କ୍ଷେତ୍ରର 25.09 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ । କେବଳ 607.26 ଏକର ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଯେଉଁଥିରୁ 589.11 ଏକର ହେଉଛି କୃଷି ଜମି ଏବଂ 18.15 ଏକର ହେଉଛି ଅଣ-କୃଷି ଜମି । 589.11 ଏକର କୃଷି ଜମି ତୁଳନାରେ, କେବଳ 265.12 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 323.99 ଏକର ଜମି ରହିଛି । ସେହିଭଳି, 18.15 ଏକର ଅଣ-କୃଷି ଜମି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 0.27 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ପାଖରେ

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

ଅବଶିଷ୍ଟ 17.୫୫ ଏକର ଜମି ବାକି ରହିଛି । ତେଣୁ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ମୋଟ 607.26 ଏକର ଜମିରୁ 265.39 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ପରିମାଣ 43.70% ଅଟେ । ଏହା ସମଗ୍ର ଡି. କୋରାଲ ରାଜସ୍ୱ ଗ୍ରାମର ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା 25.9% ଜମି ଠାରୁ ଅଧିକ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହିର ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ପାଖରେ ବଳକା ଜମିର 341.87 ଏକର ଜମି ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି ।

୫. ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବ ଆକଳନ ବିବୃତି 2006 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ-ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ପରିବେଶ ପରିମାପକଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବା ପରେ, ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସମ୍ମତି (ସିଟିଓ) ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଦୈନିକ ଆଧାରରେ ତଦାରଖ କରାଯାଏ । ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ (ଏସପିସିବି) ମଧ୍ୟ ସମୟ ସମୟରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନଜର ରଖିଛନ୍ତି । ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସମ୍ମତି (ସିଟିଓ) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, କାରଖାନା ସ୍ଥାନ ନିକଟରେ ପରିବେଷ୍ଟିତ ବାୟୁର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ କାରଖାନାର ଧୂଆଁନଳୀଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥୁଳ ନିର୍ଗମନ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅଛି । କାରଖାନା ଭିତରେ ଏବଂ ବାହାରେ ନିର୍ଗମନ ସ୍ତର, ନିୟମିତ ଭାବରେ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ତଦାରଖ କରାଯାଉଛି, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ/ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ । ବାୟୁର ଗୁଣବତ୍ତା, ଜଳର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ଶବ୍ଦ ସ୍ତରର ସମସ୍ତ ପରିମାପକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଡି. କୋରାଲ ଗ୍ରାମ କାରଖାନାଠାରୁ 1.୫ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ତେଣୁ କାରଖାନାର ଧୂଆଁନଳୀ

ସ୍ଥାପନ ହେତୁ ଏହା ପ୍ରଭାବିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ନିକଟରେ ରହୁଥିବା ଡି. କୋରାଲ ନିମ୍ନ ସାହିର ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କାରଖାନା ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନଠାରୁ କେବେ ବି କୌଣସି ପରିବେଶ/ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାରଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା କାରଣରୁ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବୃତ୍ତିଗତ ରୋଗର ଗୋଟିଏ ବି ଡାକ୍ତରୀ ରିପୋର୍ଟ ମିଳୁନାହିଁ । ସୁଗମ୍ୟତା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଏବଂ ତଳ ସାହି ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଡି ରାସ୍ତାର ସଂଲଗ୍ନ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଯାହା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରେ ଏବଂ ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ସମାନ ଭାବେ ସୁଗମ୍ୟ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଯେ ପ୍ରାୟ 23 ଟି ପରିବାର ଅଛନ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ପରିବାର ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ପଡିବ । ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିବାର, ଯେଉଁମାନେ ବିସ୍ଥାପିତ ଘୋଷିତ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

୨. ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବୃହତ୍ତର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏବଂ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ । ଏପରି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ବଦଳରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବିନା କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦରେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯାହା

ସମୁଦାୟ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ କିମ୍ବା ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ବୃହତ ବର୍ଗର ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଦାନ କରେ କିମ୍ବା ଅନୁକୂଳ ଅଟେ, ଯେପରିକି ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମନ୍ଦିର, ଚର୍ଚ୍ଚ, ମସଜିଦ, ଧର୍ମଶାଳା, ରାସ୍ତା, ଡାକ୍ତରଖାନା ଏବଂ ଏକ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କୋଠା ନିର୍ମାଣ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ଯାହା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସହାୟକ ଅଟେ ।

10. ***ବିହାର ରାଜ୍ୟ ବନାମ କାମେଶ୍ୱର ସିଂହ***, AIR 1952 SC 252 ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସାଧାରଣ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଯାହା ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଥାଏ ତାହା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ।

11. ***ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଭଞ୍ଜି ମୁଞ୍ଜି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ***, AIR 1955 SC 41 ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବୈଧତା ପାଇଁ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ବିବୃତି ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ବାସ୍ତବରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାରେ ଏକ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ଉଚିତ । ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହେବ ଯଦି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଜଣାପଡ଼େ, ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନର ଫଳରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଜମି ଏକ କମ୍ପାନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯାହା ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଣାମ ହେବ ।

12. ***(ପଣ୍ଡିତ) ଝଣ୍ଟୁ ଲାଲ୍ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ***, AIR 1961 SC 343 ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି ଯେ ଅଧିଗ୍ରହଣର ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଭାବେ ସାର୍ବଜନୀନ ପାଣ୍ଠିରୁ ବହନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

13. ***ସୋମୱନ୍ତୀ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ***, AIR 1963 SC 151 ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଏପରି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସାଧାରଣ ସ୍ୱାର୍ଥ ସିଧାସଳଖ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ।

14. ***କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରଙ୍ଗନାଥ ରେଡ୍ଡୀ***, (1977) 4 SCC 471 ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 23 (2) ରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ସେହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରିଛି । ଆମକୁ ସେ ସବୁ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ନୀତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଲୋକଙ୍କ କଲ୍ୟାଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଗଣନା କରାଯିବ ।

15. ***ଭୀମ ସିଂଜୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***, (1981) 1 SCC 166 ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ର ଧାରଣା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଏହା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଅର୍ଜନ କିମ୍ବା

ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଏକ ଆଇନ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏପରି ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସିଧାସଳଖ ଲୋକହିତକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ।

16. *ଦୌଲତ ସିଂ ସୁରାନା ବନାମ ପ୍ରଥମ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳ*, (2007) 1 SCC 641 ମାମଲାରେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥରେ, ଏପରି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସାଧାରଣ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ଜଡିତ । 'ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ' ର ଅବଧାରଣାରେ ନିରାପତ୍ତା, ସୁରକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ସମୁଦାୟ କିମ୍ବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସମୃଦ୍ଧି ଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

17. ବର୍ତ୍ତମାନର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରି, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ଜମି ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କେତେକ ପରିବାରକୁ ବିସ୍ଥାପିତ ପରିବାର ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଘର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରି ବିକଳ୍ପ ଆବାସ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିବାର, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଘରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇନାହିଁ, ସେହି ପରିବାରମାନେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବୃହତ୍ତର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏପରି ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

18. ଏଭଳି ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଡି. କୋରାଲ ଉପର ସାହି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ଘର

ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

19. ଫଳସ୍ୱରୂପ, ରିଟ୍ ଆବେଦନଟି ବିଚାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଖାରଜ କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ, ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

....

ଡ. ବି. ଆର୍. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ,
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଏମ୍. ଏସ୍. ରମଣ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ଏକମତ ।

....

ଏମ୍. ଏସ୍. ରମଣ,
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ
25 ଅଗଷ୍ଟ, 2023, ଆଲୋକ

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଅନୁବାଦିକା
ଶିବାନୀ ଦାଶ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA